

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 68.939/1
van 31 maart 2021

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'houdende de
definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk
uitvoeringsplan 'Demervallei en Laak tussen Diest en Werchter''

Op 1 maart 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Demervallei en Laak tussen Diest en Werchter’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 25 maart 2021. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Chantal BAMPS en Bert THYS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Githa SCHEPPERS, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 31 maart 2021.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Demervallei en Laak tussen Diest en Werchter’ definitief vast te stellen.

Het plangebied bakent agrarische gebieden af, bestemd voor beroepslandbouw (artikel 1 van de stedenbouwkundige voorschriften). In overdruk wordt een natuurverwevingsgebied aangeduid waarbij de functies natuurbehoud en landbouw nevensgeschikt zijn. Er wordt een agrarisch gebied, bestemd voor beroepslandbouw, met ecologisch belang aangeduid (artikel 2 van de stedenbouwkundige voorschriften). Binnen dit agrarisch gebied wordt in overdruk een natuurverwevingsgebied aangeduid waarbij de functies natuurbehoud en landbouw nevensgeschikt zijn. Er wordt een bouwvrij agrarisch gebied aangeduid, eveneens bestemd voor beroepslandbouw (artikel 3 van de stedenbouwkundige voorschriften).

Verder wordt een natuurgebied afgebakend, met in overdruk de aanduiding van een Grote Eenheid Natuur en een gebied waarop een tijdelijk woonrecht geldt tot 31 december 2034 (artikel 4 van de stedenbouwkundige voorschriften).

Er wordt een bosgebied aangeduid (artikel 5 van de stedenbouwkundige voorschriften), een gemengd openruimtegebied (artikel 6 van de stedenbouwkundige voorschriften) – met in overdruk een Grote Eenheid Natuur – en een gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde (artikel 7 van de stedenbouwkundige voorschriften). Het Demerbroekpark wordt afgebakend als parkgebied (artikel 8 van de stedenbouwkundige voorschriften). Tevens wordt een recreatiegebied aangeduid, bestemd voor dag- en verblijfsrecreatie (artikel 9 van de stedenbouwkundige voorschriften).

Artikel 10 van de stedenbouwkundige voorschriften duidt een woongebied aan dat van toepassing is voor het woongebied Averbode in de gemeente Scherpenheuvel-Zichem. In overdruk geldt een symbolische aanduiding dat een functioneel pad betreft tussen Hoogland en het achterliggende parkgebied.

Artikel 11 van de stedenbouwkundige voorschriften betreft een zone voor kleinschalig wonen ‘Roebos’, waarbinnen zowel verplaatsbare als vaste constructies zijn toegelaten.

Artikel 12 van de stedenbouwkundige voorschriften duidt in overdruk een zone ‘Geïntegreerde ontwikkeling’ aan; binnen de projectzone Demerbroekpark kunnen tijdelijk parkeerplaatsen worden ingericht of campings georganiseerd worden voor evenementen, voor zover geen vergunningsplichtige gebouwen, verharding of permanente constructies worden geplaatst.

Er worden een gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater (artikel 13 van de stedenbouwkundige voorschriften), een gebied voor infrastructuur voor duurzame watervoorziening (artikel 14 van de stedenbouwkundige voorschriften) en een gebied voor waterweginfrastructuur (artikel 15 van de stedenbouwkundige voorschriften) afgebakend.

In overdruk geldt een erfgoedlandschap (artikel 16 van de stedenbouwkundige voorschriften) met een aanduiding met een puntsymbool van markante gebouwen en constructies (artikel 17 van de stedenbouwkundige voorschriften). Eveneens in overdruk geldt een lijnsymbool waarbij ‘markante lijnvormige structuren’ worden aangeduid (artikel 18 van de stedenbouwkundige voorschriften) en een te behouden lijnvormig landschapselement (met name De Laak) (artikel 19 van de stedenbouwkundige voorschriften).

In overdruk worden vlakvormige landschapselementen aangeduid, waarbinnen de vergezichten op de Demervallei en de aanwezige elementen van de historische parkaanleg moeten gevrijwaard worden (artikel 20 van de stedenbouwkundige voorwaarden). In overdruk geldt nog een aanduiding van een hoogspanningsleiding (artikel 21 van de stedenbouwkundige voorschriften). Ten slotte wordt een op te heffen verkaveling aangeduid in overdruk (artikel 22 van de stedenbouwkundige voorschriften).

3.1. Rechtsgrond voor de ontworpen regeling wordt hoofdzakelijk geboden door artikel 2.2.7, § 7, eerste lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO) gelezen in samenhang met artikel 66, tweede lid, van het decreet van 1 juli 2016 ‘tot wijziging van de regelgeving voor ruimtelijke uitvoeringsplannen teneinde de planmilieueffectrapportage en andere effectbeoordelingen in het planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen te integreren door wijziging van diverse decreten’.¹ Met toepassing van de voormelde bepaling van de VCRO stelt de Vlaamse Regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan definitief vast binnen honderdtachtig dagen na het einde van het openbaar onderzoek. Overeenkomstig artikel 2.2.7, § 7, vierde lid, VCRO heeft de Vlaamse Regering de termijn voor de vaststelling van het voorliggende plan op 15 januari 2021 met zestig dagen verlengd.

3.2. Het ontworpen besluit vindt tevens rechtsgrond in artikel 6.5.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, voor zover in het plan in overdruk een erfgoedlandschap wordt afgebakend.

¹ Zoals dat artikel van de VCRO geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016. Dat volgt uit artikel 66, tweede lid, van dat wijzigingsdecreet, op grond waarvan de Vlaamse Regering bepaalt hoe de inwerkingtreding van het decreet verloopt voor lopende planningsprocessen voor ruimtelijke uitvoeringsplannen. De overgangsbepalingen die ter uitvoering daarvan zijn aangenomen, zijn opgenomen in artikel 25 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 ‘betreffende het geïntegreerde planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, planmilieueffectrapportage, ruimtelijke veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen’. Het verdient aanbeveling om in de aanhef van het ontworpen besluit ook melding te maken van voornoemd artikel 25 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017.

Artikel 6.5.3 van het Onroerenderfgoeddecreet lijkt niet dienstig te kunnen worden ingeroepen omdat de stedenbouwkundige voorschriften geen maatregelen bevatten die worden genomen om te voldoen aan de zorgplicht die met betrekking tot als erfgoedlandschap aangeduid gebied op de administratieve overheid rust, noch wordt aangegeven hoe met die plicht wordt rekening gehouden.²

3.3. Daarnaast vindt het ontworpen besluit ook rechtsgrond in de volgende bepalingen van het decreet van 21 oktober 1997 ‘betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu’:

- artikel 13, §§ 1 en 3, voor zover met bepaalde stedenbouwkundige voorschriften wordt voorzien in maatregelen gericht op de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijke milieu en de landschapswaarden, alsook op het regelen van de toegang tot en het gebruik van het natuurlijke milieu, en voor zover daarbij de uitvoering van bepaalde activiteiten wordt onderworpen aan voorwaarden of wordt verboden;³
- artikel 17, § 3, eerste lid, voor zover in het plan een gebiedsdeel in overdruk wordt aangeduid als Grote Eenheid Natuur (GEN);⁴
- artikel 18 voor zover wordt voorzien in maatregelen die binnen het VEN⁵ strekken tot een beheer van de waterhuishouding gericht op de verwezenlijking van een duurzaam ecologisch functioneren van een watersysteem dat bij de bestaande of beoogde natuur hoort;⁶
- artikel 25, § 1, voor zover wordt voorzien in maatregelen om in de afgebakende GEN, bij voorrang ten opzichte van de andere functies in het gebied, de natuur en het natuurlijke milieu te behouden, te herstellen en te ontwikkelen;⁷
- artikel 27, § 3, voor zover een gebiedsdeel in overdruk wordt aangeduid als natuurverwevingsgebied, en artikel 28 voor zover in het afgebakende natuurverwevingsgebied wordt voorzien in maatregelen om de bestaande natuur te beschermen en te ontwikkelen, of in stimulerende maatregelen ten aanzien van eigenaars en grondgebruikers;⁸

² Op de vraag voor welke bepalingen artikel 6.5.3 van het Onroerenderfgoeddecreet rechtsgrond kan bieden, antwoordde de gemachtigde:

“het erfgoeddecreet is een rechtsbasis in het bijzonder voor artikel 16 (aanduiding als erfgoedlandschap). Daarnaast bevatten de artikels 7, 16, 17, 18 en 19 bepalingen over landschappelijke elementen met een landschapswaarde/erfgoedwaarde. Voor die laatste artikels kan mijns inziens niet gesteld worden dat ze hun rechtsgrond vinden in het erfgoeddecreet”.

³ Zie bijvoorbeeld de artikelen 4, 5, 6 en 8 van de stedenbouwkundige voorschriften.

⁴ Zie de artikelen 4.3 en 6.6 van de stedenbouwkundige voorschriften.

⁵ Artikel 17, § 2, van het decreet van 21 oktober 1997 bepaalt dat het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) de Grote Eenheden Natuur (GEN) en de Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling omvat (GENO).

⁶ Zie de artikelen 4.2 en 6.7 van de stedenbouwkundige voorschriften. Het plangebied bevat de VEN-gebieden “De Demervallei ten westen van Aarschot” en “Demervallei ten oosten van Aarschot” (zie de toelichtingsnota, p. 64).

⁷ Zie bijvoorbeeld artikel 4.1 van de stedenbouwkundige voorschriften.

⁸ Zie de artikelen 1.5 en 2.3 van de stedenbouwkundige voorschriften.

- artikel 36ter, §§ 1 en 2, voor zover met bepaalde stedenbouwkundige voorschriften instandhoudingsmaatregelen worden genomen binnen een speciale beschermingszone⁹ en wordt voorzien in maatregelen ter vermindering in die zone van elke verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijke milieu van habitats, alsook van elke betekenisvolle verstoring van een beschermde soort.¹⁰

3.4. Voor zover de stedenbouwkundige voorschriften kunnen worden geacht maatregelen te bevatten in het kader van de watertoets, vormt ook artikel 1.3.1.1, § 1, eerste lid, van het decreet van 18 juli 2003 ‘betreffende het integraal waterbeleid’, gecoördineerd op 15 juni 2018, rechtsgrond voor het ontworpen besluit.¹¹

3.5. Voor zover in de artikelen 10.2.25 en 12.4 van de stedenbouwkundige voorschriften een voorkeepsrecht wordt ingesteld, evenals de rangorde en de termijn waarvoor dit geldt, kan rechtsgrond worden gevonden in artikel 2.4.1, derde en zevende lid, VCRO, dat bepaalt dat in een RUP een voorkeepsrecht kan ingesteld worden, welke instantie begunstigd wordt met het voorkeepsrecht en voor welke termijn het geldt.

VORMVEREISTEN

4. De zogenaamde plan-MER-plicht wordt geregeld in hoofdstuk II (“Milieueffectrapportage over plannen en programma’s”) van titel IV van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’.

Uit artikel 4.2.1, eerste lid, van dat decreet volgt dat de regels inzake milieueffectrapportage over plannen (en programma’s) van toepassing zijn op ieder plan¹² dat het kader vormt voor de toekenning van een vergunning voor een project.¹³ Uit artikel 4.2.1,

⁹ Het plangebied omvat een Habitatrichtlijngebied (BE 2400014 ‘Demervallei’ (VR 23.04.2014) en een Vogelrichtlijngebied (BE2223316 ‘De Demervallei’ (VR 23.04.2014) (zie de toelichtingsnota, p. 64).

¹⁰ Zie artikel 4 van de stedenbouwkundige voorschriften, dat mede kan worden geacht maatregelen in te houden in de zin van de genoemde paragrafen.

¹¹ Zie bijvoorbeeld de artikelen 1.4, 2.2, 4.2, 5.2 en 6.7 van de stedenbouwkundige voorschriften.

¹² In artikel 4.1.1, § 1, 4°, van het decreet wordt “plan of programma” als volgt gedefinieerd:

“plan of programma, met inbegrip van die welke door de Europese Unie worden medegefinancierd, alsook de wijzigingen ervan, dat:

a) door een instantie op regionaal, provinciaal of lokaal niveau wordt opgesteld en/of vastgesteld of dat door een instantie wordt opgesteld om middels een wetgevingsprocedure door het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering te worden vastgesteld; en

b) op grond van decretale of van bestuursrechtelijke bepalingen is voorgeschreven”.

¹³ Krachtens artikel 4.1.1, § 1, 5°, van het decreet wordt onder “project” verstaan:

“a) een voorgenomen vergunningsplichtige activiteit of een vergunningsplichtige activiteit die moet worden hervergund bij het verstrijken van de geldigheidsduur van de lopende vergunning en die bestaat uit:

– de uitvoering van bouwwerken, de totstandbrenging en in voorkomend geval de exploitatie van andere installaties, werkzaamheden of andere ingrepen in het milieu, inclusief de grondwaterwinningen en de ingrepen voor de ontginning van natuurlijke rijkdommen; of

– de exploitatie van een inrichting; dit is het hele door een exploitant beheerde gebied waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een of meer installaties, met inbegrip van gemeenschappelijke of bijbehorende infrastructuur of activiteiten; of

b) een voorgenomen activiteit met negatieve gevolgen voor het milieu die wordt meegefinancierd door het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap in het kader van de internationale samenwerking”.

tweede lid, van hetzelfde decreet volgt dat de regels inzake milieueffectrapportage over plannen (en programma's) van toepassing zijn op ieder plan waarvoor, gelet op het mogelijke effect op gebieden, een passende beoordeling vereist is uit hoofde van artikel 36ter, § 3, eerste lid, van het decreet van 21 oktober 1997.

Artikel 4.2.3 van het decreet van 5 april 1995 bepaalt onder meer het volgende:

“§ 1. Het plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, wordt, alvorens het kan worden goedgekeurd, aan een milieueffectrapportage onderworpen in de gevallen bepaald in dit hoofdstuk.

§ 2. Voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, eerste lid, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat niet het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau, noch een kleine wijziging inhoudt, moet een plan-MER worden opgemaakt, wanneer:

1° het plan of programma betrekking heeft op landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme, ruimtelijke ordening of grondgebruik, en het kader vormt voor de toekenning van een vergunning voor een project opgesomd in bijlagen I, II en III van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage;

2° voor een ander plan of programma dan deze vermeld onder 1°, de initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, niet aantoont dat dit plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen betreffende de beoordeling van de aanwezigheid van aanzienlijke milieueffecten.

§ 3. Voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1 onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau of een kleine wijziging inhoudt, moet geen plan-MER worden opgemaakt voor zover de initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, aantoont dat het plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen betreffende de beoordeling van de aanwezigheid van aanzienlijke milieueffecten.”

Uit de voornoemde bepalingen volgt dat het voorliggende plan in beginsel is onderworpen aan de plan-MER-plicht.

In het ontworpen besluit wordt inzake de nakoming van de plan-MER-plicht verwezen naar het plan-MER dat op 2 september 2016 is goedgekeurd door de dienst Milieueffectrapportagebeheer van de afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

Tevens bevat de toelichtingsnota de verklaring bedoeld in artikel 2.2.2, § 1, tweede lid, VCRO.¹⁴

¹⁴ Zoals het geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016 (zie voetnoot 1) luidt artikel 2.2.2, § 1, tweede lid, VCRO als volgt: “In voorkomend geval wordt de verklaring, vermeld in artikel 4.2.11, § 4, eerste lid, 2°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid opgenomen in een toelichtingsnota bij het ruimtelijk uitvoeringsplan.”

5. Met toepassing van artikel 8, § 5, tweede lid, 1°, van het decreet van 18 juli 2003, is met betrekking tot het voorliggende plan de watertoets uitgevoerd, die is opgenomen in de toelichtingsnota.¹⁵

6. Artikel 2.2.6, § 1, zesde lid, VCRO¹⁶ luidt:

“Als het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan beantwoordt aan de criteria, bepaald in toepassing van artikel 4.4.1, § 2, van het decreet van 5 april 1995 houdende de bepalingen van het milieubeleid, stellen de door de Vlaamse regering aangewezen diensten ten laatste tijdens de plenaire vergadering dat het voorontwerp het voorwerp vormt van een ruimtelijk veiligheidsrapport, tenzij het voorontwerp zo wordt gewijzigd dat het niet meer aan de bedoelde criteria beantwoordt.”

Luidens artikel 4.4.1, § 2, van het decreet van 5 april 1995¹⁷ stelt de Vlaamse Regering de criteria vast op basis waarvan de administratie beslist of de opmaak van een ruimtelijk veiligheidsrapport al dan niet vereist is. Die criteria zijn, in de vorm van een stroomdiagram met toelichting, opgenomen in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 26 januari 2007 ‘houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage’.

In de aanhef wordt onder de rubriek “Vormvereisten” erop gewezen dat de dienst Veiligheidsrapportage van het Departement Omgeving op 1 februari 2019 adviseerde dat de opmaak van een ruimtelijk veiligheidsrapport niet vereist is voor het voorliggende gewestelijke ruimtelijk uitvoeringsplan.¹⁸

7. De Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO) heeft op 27 februari 2019 op grond van artikel 2.2.6, § 1, tweede lid, VCRO¹⁹ advies uitgebracht over het voorontwerp van het voorliggende plan.

8. Binnen het plangebied situeert zich het Habitatrichtlijngebied BE 2400014 ‘Demervallei’ (VR 23.04.2014) en het Vogelrichtlijngebied BE2223316 ‘De Demervallei’ (VR 23.04.2014).

Artikel 4.2.11, § 4, eerste lid, 2°, van het decreet van 5 april 1995, waarnaar in de voormelde bepaling wordt verwezen, luidt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016:

“Wanneer een plan of programma wordt vastgesteld, moet de initiatiefnemer de instanties, vermeld in artikel 4.2.11, § 2, het publiek en elke uit hoofde van artikel 4.2.11, § 2, tweede lid, geraadpleegde instantie, gewest of Lid-Staat van de Europese Unie in kennis stellen van de volgende documenten: (...) 2° een verklaring die samenvat: a) hoe de milieuoverwegingen in het plan of programma werden geïntegreerd; b) hoe rekening werd gehouden met het overeenkomstig artikel 4.2.10 goedgekeurde plan-MER en de overeenkomstig artikel 4.2.11, § 1 en § 2, gegeven adviezen en het resultaat van de grensoverschrijdende raadpleging; c) de redenen waarom is gekozen voor het plan of programma zoals het is aangenomen, en dit in het licht van de andere redelijke alternatieven die zijn behandeld; (...)”.

¹⁵ Zie de tekst van de toelichtingsnota, p. 120 (punt 11.7).

¹⁶ Zoals dat lid geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016 (zie voetnoot 1).

¹⁷ Zoals die paragraaf geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016 (zie voetnoot 1).

¹⁸ Zie ook de toelichtingsnota, p. 119 (punt 11.6).

¹⁹ Zoals dat lid geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016 (zie voetnoot 1).

Op grond van artikel 36ter, § 3, eerste lid, van het decreet van 21 oktober 1997 dient een plan dat een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, zonder dat het plan direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een gebied in de speciale beschermingszone in kwestie, te worden onderworpen aan een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone.

In de aanhef van het ontworpen besluit wordt verwezen naar het advies van het Agentschap Natuur en Bos van 19 februari 2016 waarin de passende beoordeling werd goedgekeurd.

9. Voor het overige heeft het ontwerp van het voorliggende plan de in artikel 2.2.7 VCRO²⁰ bepaalde procedure doorlopen: de voorlopige vaststelling vond plaats bij besluit van de Vlaamse Regering van 6 maart 2020, het openbaar onderzoek liep van 19 mei 2020 tot 17 juli 2020, de termijn om over te gaan tot de definitieve vaststelling werd op 11 december 2020 verlengd met zestig dagen en de adviezen van de bevoegde gemeenteraden en provincieraad zijn ingewonnen²¹⁻²²

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

10. Uit de bespreking van de rechtsgrond volgt dat in de aanhef van het ontworpen besluit de verwijzingen naar de rechtsgrond biedende bepalingen dienen te worden aangepast. Dit houdt in dat:

1) de verwijzing na het eerste streepje onder de rubriek “rechtsgronden” dient te luiden: “De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, artikelen 2.4.1 en 2.2.7, § 7, eerste lid, zoals gewijzigd bij decreet van 18 november 2001”;

2) de verwijzing na het derde streepje onder de rubriek “rechtsgronden” dient te worden geschrapt vermits het decreet 16 april 1996 ‘betreffende de landschapszorg’ werd opgeheven;

3) de verwijzing na het zevende streepje onder de rubriek “rechtsgronden” naar artikel 6.5.3, tweede en derde lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 dient te worden geschrapt.

²⁰ Zoals dat artikel geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016 (zie voetnoot 1).

²¹ Zie het ontworpen besluit, aanhef, rubriek “Vormvereisten”, verwijzing onder het zesde streepje.

²² Op grond van artikel 2.2.7, § 9, tweede lid, VCRO (zoals het geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016 (zie voetnoot 1)), wordt, als een advies van de Raad van State nodig is, de termijn van 180 dagen na het einde van het openbaar onderzoek geschorst gedurende de volledige duur van de behandeling van de adviesaanvraag door de afdeling Wetgeving van de Raad van State, met een maximum van dertig dagen.

Bijlage I – Het grafisch plan

11. Gevraagd waarom artikel 10.2 van de stedenbouwkundige voorschriften niet wordt aangeduid op het grafisch plan, antwoordde de gemachtigde:

“De reden hiervoor is dat dit artikel niet gezien wordt als een “overdruk” en in feite louter de tekst van het stedenbouwkundig voorschrift structureert.

Uit de vraag kan mijns inziens worden afgeleid dat de indeling in de Stedenbouwkundige voorschriften enerzijds en het grafisch plan anderzijds niet of onvoldoende helder is. Er moet immers uitgegaan worden van een samenlezing van beide (Grafisch plan en stedenbouwkundige voorschriften). Zowel de toevoeging van het nummer 10.2 op het grafisch plan als een herschikking van de stedenbouwkundige voorschriften zou tot een betere afstemming tussen beide kunnen leiden.

De voorkeur gaat op het eerste zicht uit naar het toevoegen van 10.2 en 10.3 op het grafisch plan.”

Hiermee kan worden ingestemd.

Bijlage II – Stedenbouwkundige voorschriften

12.1. Artikel 2.2.2, § 1, vierde lid, VCRO²³ bepaalt dat het grafisch plan dat aangeeft voor welk gebied of welke gebieden een ruimtelijk uitvoeringsplan van toepassing is, en de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften verordenende kracht hebben. In het ontworpen besluit zijn het grafisch plan en de stedenbouwkundige voorschriften opgenomen in respectievelijk bijlage I en II ervan, welke in artikel 1, tweede lid, van het ontworpen besluit, overeenkomstig voornoemd artikel 2.2.2, § 1, vierde lid, als “normatieve delen” worden omschreven. De toelichting bij de stedenbouwkundige voorschriften heeft daarentegen geen verordenende kracht. In het ontworpen besluit is die toelichting opgenomen in een “toelichtingsnota” (bijlage IIIa), die in artikel 1, derde lid, van het ontworpen besluit als “niet-normatief” wordt omschreven. Uit dit onderscheid volgt dat de bepalingen die zijn opgenomen in de toelichtingsnota, in tegenstelling tot de stedenbouwkundige voorschriften, slechts een verduidelijkende of concretiserende waarde hebben, in geen geval verordenend van aard zijn en bijgevolg niet in rechte afdwingbaar zijn.

Met dit onderscheid dient reeds rekening te worden gehouden bij het voorlopig vaststellen van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, met toepassing van artikel 2.2.7, § 1, eerste lid, VCRO, gelet op het gegeven dat bij de definitieve vaststelling van het plan, ten opzichte van het voorlopig vastgestelde plan, nog slechts wijzigingen kunnen worden aangebracht die gebaseerd zijn op of voortvloeien uit de tijdens het openbaar onderzoek geformuleerde adviezen, opmerkingen en bezwaren (artikel 2.2.7, § 7, tweede lid, VCRO). Hieruit volgt dat, bij de definitieve vaststelling van het plan, in de stedenbouwkundige voorschriften, die, overeenkomstig artikel 2.2.2, § 1, eerste lid, 2°, VCRO, een onderdeel zijn van het plan, nog enkel wijzigingen kunnen worden aangebracht in voormelde zin.

²³ Zoals dat lid geldt vóór de vervanging ervan bij het decreet van 1 juli 2016 (zie voetnoot 1). Hetzelfde is het geval voor de bepalingen van de VCRO die verder in deze opmerking worden genoemd.

Vastgesteld dient te worden dat met het onderscheid tussen de verordenende en niet-verordenende delen van een ruimtelijk uitvoeringsplan niet steeds op een zorgvuldige wijze wordt omgegaan, nu de toelichtingsnota bij een plan soms bepalingen bevat die, door de aangelegenheid waarop ze betrekking hebben en door de wijze waarop ze zijn geformuleerd, kennelijk bedoeld zijn om een verordenend karakter te hebben. Spijts het ogenschijnlijk verordenende karakter van deze bepalingen, dienen ze evenwel te worden aangemerkt als niet-normatief, aangezien ze slechts zijn opgenomen in de toelichting bij de bedoelde stedenbouwkundige voorschriften en enkel de bepalingen die formeel zijn opgenomen in de stedenbouwkundige voorschriften als zijnde van verordenende aard kunnen worden beschouwd.

12.2. Een voorbeeld daarvan in het voorliggende plan betreft de toelichting bij de stedenbouwkundige voorschriften die betrekking hebben op het agrarisch gebied (artikel 1 van de stedenbouwkundige voorschriften).

Dit gebied is luidens artikel 1.1 van de verordenende stedenbouwkundige voorschriften bestemd voor beroepslandbouw, waarbij alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten. Naast de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woning van de exploitanten, mag een landbouwbedrijfszetel ook “verblijfsgelegenheid, verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover die een integrerend deel van het bedrijf uitmaken” bevatten. In de toelichting wordt het toelaten van die handelingen evenwel beperkt als volgt:

“Bij toegelaten verblijfsgelegenheid gaat het geenszins om grootschalige toeristische logies. Het voorzien in verblijfsgelegenheid moet proportioneel bekeken worden. Daarbij moet rekening worden gehouden met de sectorale wetgeving. Het gaat bijvoorbeeld om hoevetoerisme, het ter beschikking stellen van slaapruimten en sanitair voor jeugdkampen of het voorzien van sanitair voor hoevekamperen.

Het oprichten van gebouwen (stallen, loodsen ...) en constructies in functie van residentiële of recreatieve vormen van landbouw (hobbylandbouw) kan niet toegelaten worden, behoudens eventueel van vergunning vrijgestelde handelingen (schuilhokken ...).”

Deze beperkingen dienen in de tekst van de stedenbouwkundige voorschriften zelf tot uitdrukking te worden gebracht.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME